

Pretirane cenitve pri prenosih.

I. Vesenjak.

Nenavadni položaj bivše Avstrie in Nemčije v prehrani tekom svetovne vojske in goljufivo izrabljanje zaupanja ljudstva v papirnati denar, to dvoje je povzročilo tudi naravnost neverjetno precenjevanje vrednosti zemlje. Vse je bilo in je deloma še v našem narodnem gospodarstvu nestalno in negotovo, sigurna je le zemlja, posest. Tako so celo špekulantje in vojni dobičkarji svoje priveržene in prigoljufane kapitale začeli nalagati v zemljo: kupovali so vse vprek, kar je bilo dobiti. Na ta način je poleg naravnega naraščanja cen nepokretnim ob poslabšanju valute še nastopilo čisto nenavadno in nemoralno naraščanje cen vsled špekulacij. Revez in trpin pa je bil prej na slabem in je sedaj še bolj.

Ze pred svetovno vojsko smo lahko konstatirali, da je bilo veliko povprševanja po zemlji in vsled tega cena zemlji večja, kakor bi odgovarjala sorazmerno čistemu donosu. Se večje je razlika sedaj in tukaj postopa posebej za vse one, ki obdelujejo s svojimi rodbinami svoja posestva sami in to so takoimenovani želarji-kravarji, ter pol in celo gruntarji-kmetje; nova nevarnost, da postanejo takorekoč sužnji na svojih posestvih in to vsled previsokih plačil, ki nastanejo poleg drugih vzrokov v glavnem iz neprimerne visokih prodajnih in nakupnih cen, katere vzamejo potem naše davčne oblasti kot podlago pri odmerjanju davkov in pristojbin tudi pri prevzemanju posestev.

Vzamimo praktičen vzgled! Znan mi je slučaj, da je davčna oblast prisilila mladega posestnika-kmeta, ki je prevzel po očetu posestvo, da je priznal vrednost na okroglo 250.000 kron. Poznam slučaje, da so male želarije cenili na 60-100.000 K.

Kdor le malo pozna kmetijsko obratovanje, mi bo priznal, da je takšna cenitev pretirana in pogubonosna za onega, ki posestvo prevzame. Pravrad priznam, da je pravilno, da mnogo plača tisti, ki lahko posestvo kupi in v gotovini izplača. Pri njem naj pride v poštev kapital in ne čisti donos! Ali drugačna je stvar pri onih, ki nimajo kapitala, ki so se že do svoje polnoletnosti trudili in mučili. Oni ne kupujejo, oni le prevzemajo, a to dejstvo razlike med nakupom in prevzemanjem sedaj davčne oblasti marsikje premalo vpoštevajo. Tako gre z brziko rakom kmetško ljudstvo novemu gospodarskemu suženjstvu nasprotno.

Prvi temelj temu suženjstvu pa se polaga s previsoko odmerjanji prenosninskih pristojbinami.

Prenosnine so že zelo star davek. Ze v srednjem veku pa do razrešitve od grajske oblasti so naši predniki morali plačevati ob gospodarjevi smrti ta

davek in sicer ne v denarju, temveč v blagu, kakor večino drugih davščin. Plačali pa so kmetje grajščaku, ki je bil takrat predstavitelj državne oblasti, eno kravo ali enega vola. Odtod tudi zaznamovanje: Sterbekuh, Sterbochs.

Desetek pri kmetijskem gospodarstvu — gruntarju in polgruntarju — je bila torej vrednost: ena krava, odnosno vol Kaj pa sedaj?! Pravimo, da so bili pod grajščaki težki in hudi časi. Ali sedaj odmerjajo davčne oblasti kmetškemu ljudstvu manjše davke? Poglejmo! Vsi znamo, da ima dobra krava kvečjemu 400-500 kg žive teže. Recimo, da ima 500, kar pa je že zelo veliko. Tržna cena je okroglo 5 kron, torej 500 krat 8 = 4000 K (stiri tisoč kron). In prenosninski davek ob prevzetju? Na istih posestvih, odtod iste velikosti posestvih, ki so plačale v hudih časih flake in robote i kravo, plačajo sedaj 10-15.000 K. In to se pravi z drugimi besedami 3-4 krave!

Gospodje, ali ni to dokaz, da so prenosninske pristojbine (desetek) previsoke? Previsoke pa so, ker oblasti ne računajo z resničnim čistim kataliziranim dohodkom, temveč na podlagi nemoralno visokih cen ob nakupih in prodajah. Tako bomo imeli prav kmalu spet na deželi položaj, da se kmetovanje ne bo izplačalo. Kmetško ljudstvo bo preveč obremenjeno, bo lezlo v dolgove, bo se trudilo in mučilo le za obresti od dolgov in za previsoke davke. Ne bo pa imelo od svojega težkega dela niti toliko, da bi se pošteno hranilo in oblačilo.

Dolžnost vlade je gledati napreduvanje blaginje in zadovoljnost, a ne revščino. Sedanje postopanje pri odmeri desetka pa kaže, da je vlada davčnim uradom naložila, da čim največ ljudstvo oderajo. To je nespametna in nesocialna politika, ki bo obrodila slabe sadove. Davčni vijak ne sme uničevati eksistence, on ne sme biti tako strašen, da pije kri in suši mozeg ljudstvu, kajti to povzroča beg od domače grude, pomenja hiranje in pogin malokmetijstva, ki je za obstanek vsake države — tudi naše — brezpogojno največje važnosti. Nič ne pomagajo lepa gesla o svobodi, o agrarni reformi, ako ljudstvu onemogočimo obstanek na lastni zemlji. Prav nobenega vspeha ne bo, ako določite za potne liste v Ameriko se višje zneske, kakor ste jih sedaj, ki ste določili 500 dinarjev ali 2000 K. Le srca za ljudstvo je treba, in pametnega vpoštevavanja dejanskih gospodarskih razmer! Te pa so danes za kmetško ljudstvo že bridke in žalostne, zato je skrajni čas, da se to pri odmerjanju davkov vpoštevajo.

Za danes smo si površno ogledali le eno novo nevarnost, prihodnjije jih odkrijemo še več.

700 letni jubilej v Mariboru.

V baziliki Matere Milosti v Mariboru so obhajali člani III. reda sv. Frančiška iz Slov. Stajerske, Prekmurja in Mežiške doline v dneh 13., 14. in 15. avgusta 700letni jubilej obstoja III. reda. Bili so to res lepi dnevi. Velikastna bazilika se je odela v praznično obleko: v zastave in zelenje. Od vseh strani so prihajali romarji, cerkev ni ni mogla obseči vseh. Vseh udeležencev se čeni na 7-8000. Vsak dan je bilo več pridig, katere so prevzeli o. Avguštin Campa, provinčijal, o. Salvator Zobeo, oboja iz Ljubljane ter kapucin o. Ladislav Hazemali iz Celja. Spovednice so oblegali romarji vse tri dni od ranega jutra do pozne noči. V nedeljo 14. avgusta zvečer ob 8. uri se je razvila iz bazilike po Aleksandrovi, Sodni, Marijini in Kopaljski ulici velikastna rimska procesija. Na tisoče luče je zažarelo in lepe Marijine pesmi so se glasile v mirno noč.

Krona vseh slavnosti je bil Marijin praznik 15. avgusta. Okoli 8. ure zjutraj je dospel prem. knezoškof dr. Napotnik. Pri vzhodu v baziliko ga je pričakovala čč. duhovščina z načelstvom III. reda. Fanika Glajncer je v vnesenih besedah pozdravila nadpastirja. Nato je daroval slovesno sv. mašo, po maši pa v enournem govoru slavil sv. Frančiška in III. red. Ob 11. uri je dryplo vse z dvorano

pivovarne Götz blizu bazilike. V tej prostrani beli dvorani, ki je bila ozaljšana z zelenjem in lipom svetega Frančiška, se je vršila izvenocerkvena manifestacija. Dvorana in galerije so bile polne udeležencev. Oni, ki so pri vzhodu šteli udeležencev pravijo, da jih je bilo več tisoč. Posebno razveseljivo je bilo, da se je udeležilo slavnostnega zborovanja izredno veliko moč in mladeničev izmed vseh stanov. Klub občinskih svetnikov SLS je bil zastopan po svojem načelniku dr. Leskovarju in vseh članih. Vsa naša društva v Mariboru so bila navzoča. Slavnostno zborovanje je otvoril vodja III. reda v Sloveniji o. Salvator Zobeo, ki je prosil prevz. knezoškofa da podeli zborovalcem nadpastirski blagoslov. Bil je to slovesen trenutek, kakoršnega še ta lepa dvorana ni videla, ko je tisočeri zbor pokleknil in ko je zadonela po dvorani glasna molitev čč. duhovščine in je prevzvišeni podal udeležencem sv. blagoslov. Predsedstvo zborovanja je prevzel provinčijal o. Avguštin. Prvi je dobil besedo načelnik malih Orličev, mladi a pogumni Mlakar, ki je v ljubki deklaraciji proslavljal sv. Frančiška. Za njim so govorili: Franjo Zebot o točki „III. red in socialno vprašanje“ ravnateljica Stupca o „III. red in žensko vprašanje“, ter prof. Bogovič o „sv. Frančišek in prenovitev šloveske

družbe“. Govori so bili stvarni in navdušeni. Vsi trije govorniki so s osredotočili krog ene glavne misli. Če hočemo, da pride zopet mir, zadovoljstvo in blagostanje med zemeljske prebivalce, se mora ljudstvu vrniti nazaj h Kristusu! Le po uresničenju klika: „Nazaj h Kristusu!“ bo mogoče odpraviti socialno zlo. Zborovanje je trajalo 2 in pol ure. Popoldanska pobožnost v baziliki je zaključila veličastno slavlje. Omeniti še moramo dvoje: 1. Verniki so vse tri dni kar oblegali obhajilno mizo. 13., 14. in 15. avgusta je v baziliki okoli 3200 oseb dnevno pristopilo k mizi Gospodovi. 2. Mariborčanom, celo takim, ki nas ne vidijo radi, je imponiralo (dopadlo) da se naši može in mladeniči ne sramujejo javno pokazati svoje iskreno versko prepričanje.

Zanesimo tega duha med vse sloje našega naroda in marsikaj se bo spremenilo na bolje.

Iz seje vodstva KZ.

Dno 1. avgusta t. l. je imelo vodstvo, odnosno eksekutiva Kmetške zveze za Stajerski del Slovenije sejo, kjer se je poleg političnih in drugih vprašanj obravnaval težak gospodarski položaj nekaterih naših krajev, ki trpijo vsled letošnje pomladanske in zdaj letne suše. Sklenilo se je bistveno sledeče:

1. Vlado v Ljubljani in Beogradu ter posamezna okrajna glavarstva se opozori na strašne gospodarske posledice letošnje suše za naše kmetijstvo, osobito se za poljedelstvo in za živinorejo.

2. Poslancem se naloži, da zahtevajo takojšnjo prepoved izvoza krme in slame, pa tudi drugih krmil, kajti ce-va vrsta krajev je pridelala sena jedva polovico navadnega letnega pridelka, otave pa v mnogih krajih sploh ni, v drugih pa neznatne množine, tako da preti naši živinorej, ki si je po revizijah v svetovni vojski jedva malo opomogla, nov težak udarec in zastoj. Pomanjkanje krmil je tem občutnejše, ker tudi detelje vsled suše ni in zato bodo primorani posestniki število govedi silno omejiti. Ta nova depekora- cija pa bo imela tudi zopet za druge gospodarske panoge najslabše posledice, ne oziraje se na dejstvo, da se s tem majoje glavni stebri obstoja našega slovenskega kmeta.

3. Od vlade se nadalje zahteva, da za najbolj prizadete kraje za zimo oskrbi tudi vsaj delno pomoč v krmilih.

4. Ustavi naj se v prizadetih krajih iztirjevanje davkov, vpoštevajo bedno stanje pri končnih letnih davčnih predpisih, kjer naj se izvrši v smislu zakona in socialne pravičnosti odpis davka eri zemljarini in osebnih dohodnini.

5. Vsa županstva v prizadetih krajih se naprošajo, da takoj poročajo državnim oblastem in organizaciji (pisarni Kmetške zveze, odnosno Ljudske stranke), katere kulture so posebej prizadete in v koliki meri. Oblastem se naznanjujo tudi parcele in lastnik.

Prosimo torej vse naše organizacije, naj v smislu teh sklepov ravna-jo in pošljejo gradivo. Naše vodstvo ter naši posilanci bodo storili temeljito pismo in osebno pri oblastih svojo dolžnost.

Politični ogled.

Kraljevina SHS: Med demokraci in radikali se vrše že dalje časa brezplodna pogajanja za sestavo enotnega vladnega programa. V glavnem se borijo za prvenstvo pri vladnih jastih, predvsem pa za važna mesta v zunanjih zastopstvih naše države. — Vprašanje baroške luke še niso rešili. Velik del krivde pada vsakakor na našo sedanjo vlado, ki ni znala s potrebno močatostjo dokazati, da nam rapalska mirovna pogodba luko Baroš popolnoma prepusča. Sedaj zahtevajo Italijani neomejeno izkoriščanje luke za vedno. Kar se beograjska vlada s to zahtevo ne strinja, bo prišlo do ukinjenja trgovskih pogajanj med našo državo in Italijo. — Pokrajino Baranjo bo naša država morala izročiti na podlagi trianonске mirovne pogodbe — Madžarom, Baranja spada med najrodovitnejše kraje cele države in je znana po obilem

številu ogromnih premogovnikov okoli Pečuha. V Pečuhu je ljudstvo skrajno razburjeno, ker se boji divljanja Madžarov. V znak protesta proti prihodu Madžarov so tamošnji prebivalci v Pečuhu proglasili republiko.

V Albaniji se vrše med Mirj diti in tiranskimi četami krvava borba. Poročila pravijo, da napredujejo Miriditi, vendar pa jih na tem pohodu silno ovira pomanjkanje zdravil, kov, bolniškega materiala itd.

V Bolgariji so sklicali za dne 27. t. m. izredno sejo sobranja. Ministrskega predsednika Stambulinskega so v ta namen takoj odpoklicali iz inozemstva v domovino.

Naši shodi.

Pri Sv. Emi blizu Smarja preredi poslanec Pišek v nedeljo 21. avg. po rani sv. maši političen shod.

Poslanec Ivan Roškar ima prihodnjo nedeljo, 21. avgusta politično zborovanje zjutraj po rani božji službi (1/8h) pri Spodnji Sv. Kungoti, ist dan po pozni sv. maši (1/11h) pa v S. Jurju na Pesnici. Poroča o svojem delovanju.

Gov. Radgona. Tu se je vršil na praznik, dne 15. avgusta nad vse dobro obiskan shod Slovenske ljudske stranke, na katerem je govoril poslanec in minister n. r. gospod Ivan Roškar o političnem položaju v državi. Shod je otvoril g. Janko Pelel, nakar je bil g. Janez Lančič izvoljen za predsednika zborovanja. Gospod posl. Roškar je v temeljito zamišljenem govoru z mirnimi in stvarnimi besedami ožigosal slabo državno gospodarstvo in kritiziral napake sprejete ustave, ki se je kupila z denarjem davkoplačevalcev. Omenil je negospodarsko (ne-ekonomsko) gospodarjenje z državnim imetjem, ki je značilno ravno v tem, da država v času, ko največ potrebuje, na eni strani z neverjetno darežljivostjo razpisuje za socialstvo, gledališča in razne strankarske potrebe vladajočih strank in istočasno prosjači pri tujih državah za nova, milijardska posojila. Takemu gospodarjenju je vzporedil slabega gospodarja, ki hodi vedno v krčmo, plačuje drugim, da se vesele, sam pa jemlje posojilo na svojo zemljo in bažo. Nadalje je jasno povedal, kako žalostno je, da se za ljudsko prosveto nič ne stori, in da kmečki stan, ki tvori 80% celokupnega jugoslovanskega prebivalstva od strani zdaj vladajočega razreda popolnoma nič ne upošteva. Krivično je, da peščica ljudi, ki ne poznajo te težnje ogromne večine državljanov, tako netakno igra s kmečkim ljudstvom, ki je dobro in pošteno v svojem jedru. Nadalje je razpravljel o razmerah pri carini, ki s svojimi tarifi draginjo le povečuje, ne pa znižuje. Jugoslavija, da ima vse predpogoje industrijske države, ker se lahko naša industrija in sploh industrija vseh panog krasno razvije, kajti pri nas je sirovina v izobilju. Z strogo objektivno obsodbo razmer pri šolstvu, kakor obstoje sedaj je povedal staršem, da ima je oni prvo besedo nad svojim otrokom in naj dobro pazijo na svoj zaklad. Z jasno kritiko o centralizmu nam je povedal, kako krivično je sestavljena ustava, ki ne priznava kulturnih, gospodarskih in političnih razlik med posameznimi ujedinenimi kraji in plemeni Jugoslavije. Zbrani poslalslaci (dvorana Posojilnice in veža z hodnikom so bile polne vestnih poslalslcev) so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem gospoda poslancea, ki je ob koncu govora žel za svoje besede živahno pritrdjevanje. Zelimo, da bi se pri nas večkrat vršil kak shod, na katerem bi nas kak poslanec poučil o razmerah v naši državi in izven države. Gospodu poslancu in min. Ivanu Roškarju pa za njegov trud najiskrenejša hvala.

St. III pri Velenju. V nedeljo, 7. t. m. se je vršil pri nas dobro uspel shod SKZ, kateremu je predsedoval naš prejšnji dolgoletni župan. Poslanec Pušenjak je orisal naš politični položaj in govoril o gospodarskih in perečih dnevni vprašanjih. Nastopilo je več posestnikov s pritožbami radi postopanja davčne oblasti v Slovenjgradu in davkarije v Seštanju ter z navdušenjem in soglasno sprejelo resolucijo, v kateri se zahteva nedeljiva Slovenija, red v državnem gospodarstvu, odprava izvozne

earine, pravična odmera davkov, reši sov vrasanja vojnih posojil itd.

Gortina nad Muto. V naši prijazni vasi se je preteklo nedeljo vršil shod SKZ, kateremu je predsedoval župan Lauko. Na shod so prišli pijani nemčurski delavci komunisti in socialisti, ki so z vpitjem in prav neslanimi medklicij motili govornika poslanca VI. Pušenjaka in povzročili, da se je shod na zahtevo navzočega zastopnika vlade moral predčasno zaključiti. Vodja razgrajacev je bil odslavljen finančar Černi, ki je vpil, da je komunist. Pričakujemo, da bo okr. glavarstvo krivce pošteno kaznovalo. Ne le, da so se pregrešili zoper zborovalno svobodo, so tudi svojo nemčursko ljubezen do naše države pokazali s tem, da so, ko se je igrala državna himna, kljub pozivu obsedeli s klobuki na glavi. V stari Avstriji je komandiral Erber s svojimi nemčurskimi delavci celo dolino, v naši državi si pa divjanja nemčurjev na noben način ne pustimo dopasti in smo uverjeni, da bodo oblasti poučile razgrajace, kako se morajo v naši državi vesti. Kmetje in kmečki delavci pa se so bomo tesneje združili v SKZ in priredili shod, na katerega pa ne bodo imeli pristopa pijani nemčurski razgrajaci.

Tedenske novice.

Zupanska zveza za Slovenijo se imeta po osmih letih v nedeljo, 14. avgusta v Ljubljani občni zbor, katerega so se urložejni tudi zastopniki iz Stajerske. Občni zbor je vodil predsednik, poslanec Stanonik. V osrednji odbor je bilo izvoljenih izmed 24 iz Stajerske 10: 1. Jožef Skoberne, poslanec in župan, Senovo pri Rajhenburgu. 2. Franc Golob, župan v Konjicah. 3. Jakob Stuhar, župan v Starinovicah pri Ljutomeru. 4. Marko Blekac, župan, Rečica ob Savinji. 5. Stanko Hauptman, župan v Rospoju pri Mariboru. 6. Martin Steblovnik, župan, Sv. Martin na Paki. 7. Jožef Črnoga, obč. svetovalec, Pleterje pri Brezicah. 8. Jožef Perdič, župan, Planinska vas. 9. Fr. Zebot, mestni svetovalec, Maribor. 10. Luka Držečnik, župan, Orlica na Pohorju. Iz Prekmurja sta izvoljena v osrednji odbor: poslanec Klekl in Božidar Sever. Zupanska zveza za Slovenijo se razdeli v Okrožne županske zveze Ljubljana, Maribor, Celje in Prekmurje. Glavarina za Zupansko zvezo znaša 2 dinarja.

Glas iz tajništva Kmetijske zveze v Mariboru. Prosimo vse one, ki nam pišejo, da na pisma prilepijo dovolj znamk, t. j. na navadno pismo za 2 K. Nadalje prosimo, da nam oni, ki želijo odgovora, priložijo znamke, ker pri sedanjih draginjah pisemske pošte, tajništva ni mogoče iz lastnega vsak dan plačati na poštini za odgovore 50 do 100 K. Prosimo, blagovolite to upoštevati.

Žalostna vest iz tužne Koroške nam je došla. Umril je 9. avgusta t. l. naš mili in dragi rodoljub, bogoslovec 2. letnika v Mariboru Tomo Weis. Bolezen, ki jo je imel že v bogoslovju, se je ponovila in revež je podlegel. Ž njima smo izgubili marljivega bodočega delavca v vinogradu Gospodovem in na narodnem polju. Tovarišem bogoslovcem bode ostal gotovo v najlepšem spominu! Bratje, spominjajmo se ga! D. O., bogoslovec.

Pozor v zadevi zavarovanj! — Predsedstvo poverjeništa za nótiranje zadeva v Ljubljani priporoča z razpisom 3400-pr z dne 24. III. 1921 vsem onim, ki posedujejo premičnine in nepremičnine, ki so podvržene nevarnosti požara in drugim elementarnim neugodam, da zvišajo svojo zavarovalnino proti požaru in drugim elementarnim nesrečam, ker so zavarovalnine sklenjene pred vojsko z ozirom na sedanjo draginjo tako majhne, da pri popravkih sploh ne pridejo v poštev. Deželna vlada ima na razpolago zelo skromna sredstva za podpore v slučajih požarov in drugih elementarnih neugod tako, da ji pri najboljši volji ni mogoče podeljati podpor v taki meri, kot bi bilo potrebno. To se objavlja v svrhu, da se ne bodo dogajale slučajni, da bo na primer, zavarovalna suma proti požaru znašala 15 do 20 t. soč kron, dočim se škoda čeni na več milijonov, kar se je opazilo pri večini požarov v zadnjih dveh letih.

Tinje na Pohorju. Tudi v hribih se mladina giblje. Uprizorila je zanimivo igro s petjem, ki je vsem navzočim prav ugajala. Med odmori je domači ženski zbor pel nekaj mičnih pesmic in igrala je domača godba. Tudi iz sosednih vasi je bilo precej udeležbe. — Naprej naša draga mladina!

Pri Sv. Andražu v Slov. gor. je umrl 7. m. m. pos. Jurij Strah v 73. letu svoje starosti; rajni je bil naročnik »Slov. Gosp.« od začetka, torej že 55. leto in tudi drugih kat. listov n. pr. »Domoljuba«, »Bogoljuba« itd., ud družbe sv. Mohorja 56 let, ud kmetijske družbe okrog 40 let. Bil je vedno veren, katoliško naroden mož in neustrasen bojevnik za naše narodne pravice. Hvaležen spomin njegovemu delu in pokoj v Bogu njegovi duši!

Pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. imajo v nedeljo dne 21. avg. mladeniške Mar. družbe svoj tabor. Ob 10. uri slovesna služba božja s pridigo za mladeniče, na to na prostoru pred cerkvijo veliko mladeniško zborovanje z govori, deklamacijami, petjem in taboranjem. Ob treh urah za mladeniče in slovesne večernice. Mladeniči, sinovi Marijini, na veselo svidenje pri sv. 3 Kraljih! Pridite z družbenimi svetinjami. Vabljeni tudi vsi drugi poštene mladeniči.

V Mariboru imamo na magistratu enostransko sestavljeno komisijo, ki določa cene živilom. Ta čudna komisija je prejšnji teden določila cene za telečje meso 10 K (!?) za 1 kg, za meso krav, bikov, telic in volov pod 500 kg 14 K, za prvovrstno volovsko meso 18—20 K. Na ta način je hotela ta komisija, v kateri sedijo poleg enega živinozdravnika sami železničarji in uradniki, udariti črne živine močno navzdol. Če bi obveljale te mesne cene, bi moral živinorejec prodati teleta živo težo za 5—6 K, krave, telice, bika in vole pod 500 kg pa za 7—8 kron živo težo. Ali je gospoda, ki določa v Mariboru cene, na glavo padla? Ali mislite, da teleta in goveda raste kakor gobe v gozdu ali buče na polju? Če banatski žid prodaja kravo za 8 do 10 K, ki jo je kupil od hrvaškega seljaka za 3—4 K, to odiranje ubogega ljudstva nobena komisija ne preiskuje. Le ubogo ljudstvo na deželi, ki mu suša uničuje živino, bi naj za ničevno ceno dalo živino. Naj ta komisija raje tudi pri verižnikih in enakih »slojih« uporabi svojo moč. V torek, 16. avgusta je komisija, ker so mesarji začeli širajkati ceno mesu takoj dvignila: za telečje na 14 K, za slabše in srednje goveje na 16 K, za boljše volovsko meso na 20—22 K 1 kg.

Celje. V nedeljo dne 21. po večernicah ima deklška zveza v Celju v hotelu »Beli vol« svoj sestanek. Vabljeni so vse članice in nečlanice, ki se zanimajo za versko-narodni napredek, da pridejo v obilnem številu. Torej tovarišice, na veselo svidenje v nedeljo! Odbor.

Narodno gospodarstvo.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je 17 konj, 18 bikov, 185 volov, 253 krav in 14 telet. Skupaj 487 glav. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 13—17 K, poldebili voli 11—13 K, plemenski voli 8—10 K, biki za klanje 5—10 K, klavne krave debele 6—13 K, plemenske krave 4 K, molzne krave 1 kg 8—12 K, breje krave 8—12 K, mlada živina 6—13 K, teleta 1 kg 6—10 K.

Mesne cene v mestu Maribor: Cene stopijo v veljavo 16. avgusta. Volovsko meso I. vrste 1 kg 20 K. II. vrste 18 K, meso od bikov, krav, telic 14 K. — Cene stopijo v veljavo 22. avgusta: telečje meso I. vrste 12 K, II. vrste 10 K.

Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem dne 12. avgusta 1921 se je pripeljalo 209 ščetinarjev in 3 koze. Cene so bile sledeče: Plemenske svinje za 1 kg žive teže od 26—28 K, polpitane svinje za zakol 28—30 K, mladi prašiči 6—8 tednov stari komad 300—400 K, mladi prašiči ok. 3 mesece stari 450—700 K, mladi prašiči ok. 1/2 leta stari 800—1100 K. Koze od 180 do 400 K. Kupcija je bila živahna.

Sena so pripeljali na mariborski trg v sredo, 17. avgusta 6 velikih vozov. Cena 560 do 650 K za 100 kg.

Tržne cene na trgu v Celju. Hruške 1 kg 16 K, grozdje 36 K, jajce 1

komad 240 K, gobe suhe 1110 K, krompir 1 kg 8 K, jabolke 14 K, fižol 117 K, Meso: Govedina kg 16—18 K, teletina 18—20 K, svinjsko 40 K, telečji zrezek 30 K.

Žitne cene. Popraševanje po žitu je v obče precej živahno in tudi cene naraščajo. V Somboru stane meterski stot pšenice po 1040 do 1050 K, ovsja 650—670 K, koruze 720—730 K in jarega ječmena po 950—1000 K. V Vinkovcih je dovoz žita srednji, popraševanje pa živahno. Pšenico prodajajo po 1020—1030 K meterski stot, koruze sploh ni, ovsja jo malo in se prodaja po 630—640 K meterski stot. Tudi je živahna prodaja moka. Moka nularca se prodaja po 1560—1570 K kg, moka za kuho po 1460—1470 K in krušna moka po 1260—1470 K. Največ pšenice pokupijo domači mlinci, ker prodajo mnogo moka. Prepoved izvoza krmil dosedaj se ni uplivala na cene. Pomanjkanje prometnih sredstev povzroča pomanjkanje pšenice v tistih krajih, kjer se je doma premalo pridela. Prometno ministrstvo je odredilo, da se vagoni hitro raztovorijo in takoj pošljejo v žitne kraje.

Češplje (slive) so letos bogato obrodile v Srbiji, Makedoniji, Slavoniji in v Bosni. Radi suše pa je ostal sad zelo nerazvit.

Grozdje iz Banata stane na mariborskem trgu 1 kg 26—28 K.

Hmelj. Poročila o stanju hmeljskih nasadov iz Čehoslovaške, Poljske in tudi iz Nemčije se glase neugodno. Nasadi so vsled silne suše in vročih vetrov hudo prizadeti. Temu primerno naraščajo kar skokoma tudi cene za hmelj. Dočim so pred tednom še plačevali hmelj po 4000—4200 čehoslovaških kron za 50 kg, so sedaj poskočile cene na 5000—5200 K za 50 kg. Tudi cene za tuj hmelj so zelo poskočile. Tako n. pr. plačujejo tuj hmelj letnikov 1916, 1917 po 2700—3300 K za 50 kg. Po poročilu iz Mozirja v Sav. dolini z dne 10. t. m. je stanje hmeljskih nasadov v Sav. dolini dobro, kajti imeli so dež in je pričakovati letine, kakor je bila v lanskem letu. Obiranje golding hmelja je v polnem teku; kobule so popolnoma doraščene, imajo enako obliko in lepo barvo ter so najboljše kakovosti. V sled dežja dne 3., 13. in 14. t. m. bo cvet poznega hmelja — če tudi ne povsod — lahko prehajal v kobule in bo torej tudi ta vrsta hmelja dala — vsaj deloma toliko, kolikor se je od nje pričakovalo. Mnogo prekupcev je zopet oživel tukajšnji hmeljski trg, večja množina lanskega in še starejšega hmelja se je prodala, če tudi hmeljarji ne silijo k prodaji in čakajo še na boljše cene. Za 1 kg lanskega hmelja se do 130 K zamenj ponuja. Letošnjega pridelka je še prav malo izgotovljenega in je zanimanje zanj obče; do prodaje pa še ni prišlo.

Poizkusi s čilskim solitrom. One, ki so prejši spomladi čilski soliter v svrhu poizkusnega gnojenja, opozarjamo, da vpošljejo poročilo o uspehu in o letini sploh, kakor so se svoječasno zavezali. — Delegacija proizvajalcev čilskega solitra — Dipl. agr. A. Jamnik, Ljubljana, sedaj Knašjeva ul. 15.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 167 naših kron. Za 100 avstrijskih kron se plača 18%—19% naših kron, za 100 čehoslovaških 220 naših, za 100 nemških mark 205—206 in za 100 laških lir 728—738 jugoslovaških kron.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. Debelo smo pogledali, ko smo prišli v nedeljo dne 7. avg. iz cerkve. Pomislite! Sredi ceste miza, na njej liter vode in ob njej beli in debeli možakar. Mislili smo, da je kak furlanski žlajfar, pa smo se nekoliko le zmotili, kajti Fluherjev Hanzek je rekel: »To so gospod poslanec Mermolja. Danes boste čuli dva zvana«. Državotvorni Mermolja je res kričal kak žlajfar, njegovi zvesti backi so ga verno poslušali. Toda smola čez vse smole! Čisto malo jih je bilo. Frasov Tunek, tisti, ki mu prijatelj Sande postreže z srebrnim »esbeštekom«, kadar pride na »blekzupo«, je nategoval svoj vrat, da bi privabil ljudi »na staro praydo« pri vladnem koritu. Lipovšek Tuna — saj ga poznate — je gledal sramežljivo na tla, ker se je spomnil, kako bi lahko on kot poslanec v belih hlačah, pod milim nebom, sredi ceste, pri litru bistre vode vezal samostojne otrobe samostojnim ... no, saj veste,

koga z otrobi krmijo. In njegova Lojzika bi protestirala z vsemi štirimi proti ženski voljni pravici. Oh, oh, pa ta nesrečna smola! Lorberjev Lujzek je baje iz same navdušenosti sklenil, da bo vsadil v svojem bodočem vinogradu črešnje. Sande Jakob je na tihem klel, ker mu je nesrečna samostojna politika izpodnesla županski stolček, na katerem je že v duhu sedel. Manjkal tudi ni prijatelj komunističnih zaveznikov nek učitelj Kramer, ki bi se rad prištel na našo šolo. Komunistični zavezniki so naši »vsesorte« samostojni, ki so se pri zadnjih občinskih volitvah zvezali s komunisti. In tem »samostojnežem« je delal plakate in neumne napise Kramer ter agitiral po Trčovi za samostojno-komunistični kompromis. Tistemu Kramerju povemo Šentpeterčani to-le: V Šentpetru on ne bo poučeval. Sicer pa se naj višje šolske oblasti nekoliko zanimajo za Kramerjevo politično hujskanje v naši občini, kajti naše mnenje je, da učitelj in samostojno-komunistični kompromis ne gre skupaj. Še enega starega znanca smo opazili med redkimi poslušalci. Bil je — čujte in strmite — steber Samostojne, sam živi Schnuderl. Ali to pot se je žalostno naslanjal na cerkveni zid, ki si to še sedaj šteje v čast. Kaj si je naš Jaka pač mislil? Morda: Danes meni, juhi tebi. — Mermoljev shod je povzročil, da bodo zapustili »Samostojno« še zadnji zaslepljenci. Kar pa jih bo še ostalo, bodo za mušter, kakšen pošten človek ne sme biti. G. Mermolji pa povemo, naj vzame drugokrat kakšne druge hlače s seboj, ne belih, ker na teh se razne nesreče prehitro poznajo. S samostojnim shodom smo v resnici zadovoljni; še tak shod in »samostojni« je pri nas odklenalo za vedno. Če ne verjamete, pa vprašajte penzioniranega žandarja g. Sandeja.

Velika Nedelja. Pretekli praznik Velike Gospojnice je bila pri nas ogromna manifestacija naše katoliške-kmetijske mladine. Marijina družba je slovesno obhajala svojo dvajsetletnico predpoldne, popoldne smo ustanovili »Orla«, kateremu se je priglasilo 40 članov. Veličasten potek slavnosti bomo opisali v prihodnji številki. Za danes omejamo, da take velike katoliške manifestacije naše mladine se ni bilo. Udeležencev je bilo do 4000.

Listnica uredništva.

Tobakarju iz Haloz: Vi vprašate, pod katero vlado se je tako neusmiljeno podražil tobak za pipe. Po vete našim tovarišem, da se je to zgodilo v tisti dobi, ki imajo v Beogradu vlado v rokah demokrati (vulgo liberalci) in samostojni (po domače slabostojni) in ko sedita v tej vladi demokrati dr. Kukovec in liberalno-samostojni Fucelj. — Jarenina: Opa finančar, ki je v St. Ilju vas in druge kmeče tako nahrulil, ko ste peljali v mlin, dobi »nagrade«. Opišite nam natančneje cel dogodek. Nekje se zelo zanimajo za »nepriustransko« delovanje teh »zvonarjev«. — Mežica: Kršćanski staršev noben še tako oblasten liberalni učitelj ne more pristiti, da bi njih otroci morali pevati sokolsko koranico. — St. Jurij ob južni žel.: Priprave za volitve v centne komisije so že v teku. Sedaj sestavljajo imeniko. — Dramlje: Ali je družba Jarnovič-Drofenik-Puklavac že prodala 7. vinograd? Nas zanima. — G. J. J. Več o Urekovem »gumi« ve povedati bivši tajnik Samostojne g. Konrad Znuderi, ki stanuje v Krčevini pri Mariboru. Ali je Znuderi izvedel svojo grožnjo napram Ureku, nam ni znano. Naš zaupnik pri SKS nam še o tem ni poročal. — Ormoz: Da! »Kmetijski list« je res poročal, da je notar dr. Strelec pristal Samostojno. — Moškajnci: Hvala za poročilo. Mermolja je doma iz Vertolbe pri Gorici. Mož je »špila« že vse barve. Na Goriskem je bil najprej liberal, potem agrarec, pri nas najprvo silno ponižen »klerikalec«, a sedaj pa vojnodobitkarski in vladnikoritarski samostojnež. — Kapela: Kako cenno ho imelo letošnje vino, je še sedaj težko kaj določnega reči. Vino bo gotovo dobro, ker je sedaj grozdje večinoma mehko. »Slovenski Gospodar« bo pravčasno poročal o stanju vinskih cen.

Somišljeniki darujte za sklad KZ.